



Maatschappij- en Gedragwetenschappen

maart 2015

INTERVIEW kennisbenutting in de maatschappij- en gedragwetenschappen

i-Books gaan helpen bij het afleren van aangeleerd schrans- en snackgedrag

Anita Jansen doet sinds de jaren tachtig aan de Universiteit Maastricht onderzoek naar eetstoornissen. Onderzoek naar anorexia en bulimia nervosa kreeg mede door haar landelijke bekendheid. In 2011 kreeg de 'eetprofessor', zoals de bijnaam van Jansen luidt, een Vici-toekenning. Zij en haar groep richten zich de laatste jaren vooral op oorzaken en behandeling van obesitas, ernstige zwaarlijvigheid.

In Nederland is 17 procent van de kosten in de gezondheidszorg obesitas-gerelateerd: ernstig overgewicht zorgt voor een sterk verhoogd risico op diabetes, hart- en vaatziekten, ademhalingsproblemen, gewrichtsklachten, kanker, hand in hand gaand met depressies en lage zelfwaardering. Zeer dikke mensen zijn ook vaker en langer ziek thuis. Vraag is: wie behandelen deze mensen, en hoe?

Anita Jansen: "Obesitas wordt vaak gezien als een probleem van de maatschappij en de voedingsindustrie. Als je genetisch belast bent, heb je het zwaar in onze dikmakende omgeving. Vaak worden de psychologische processen die mensen aanzetten tot te veel eten vergeten, zoals bijvoorbeeld leerprocessen en andere cognitieve processen. Wij hebben een aantal interventies uitgewerkt die kunnen helpen om minder te leren eten, door juist precies op die psychologische processen in te grijpen. Met financiering uit het programma MeerWaarde maakten we op basis hiervan twee i-Books met demonstratiemateriaal en films voor hulpverleners in de ggz. Die vind je eind maart 2015 in de i-Bookstore."

Welke partners heb je gevonden en hoe verliep de samenwerking?

"Onze productiepartner is MediView. Het bedrijf werkt nauw samen met de faculteit Health, Medicine and Life Sciences van de Universiteit Maastricht (UM) en ontwikkelt, produceert en publiceert multimediale leermiddelen voor het onderwijs in de geneeskunde en de gezondheidszorg. Het bedrijf PrimaID zorgt voor de technische realisatie en kan eveneens bogen op een langdurige samenwerking met UM. Riagg Maastricht leverde de hulpverleners. Het lag in de bedoeling twee papieren boeken te vervaardigen – een voor patiënten met overgewicht en een voor behandelaars. In de loop van het ontwikkeltraject kozen we op advies van onze partners voor twee i-Books voor hulpverleners én een webversie. Dat was een gelukkige keuzeswitch."

Wat waren de voetangels en klemmen tijdens het proces?

"De productie kostte veel meer tijd dan voorzien. Voor de instructiefilms wilden we 'echte' patiënten, geen acteurs. Om personen bereid te vinden mee te werken en ze ook nog op draaidagen voor de camera te krijgen, viel niet mee. Iedereen



heeft een drukke agenda en afstemming was moeilijk. Het schrijven van de teksten moest tussen de bedrijven door. Kortom, de oorspronkelijke planning was te optimistisch, hoewel we wel binnen de begroting zijn gebleven.”

Hoe stimuleer je kennisbenutting nog meer?

“Van sommige van onze vele Engelstalige publicaties in vakbladen schrijven we voor professionals in de ggz ook Nederlandse versies. Ik heb tijdens het MeerWaarde-project tientallen workshops en lezingen gegeven, waar mogelijk met beelden uit de instructiefilms. Ik consulteer artsen en behandelend psychologen. Het vinden van maatschappelijke partners voor onderzoek is lastig. Een voor de hand liggende is de (g)gz maar daar ontbreekt geld voor onderzoek. Met de industrie heb ik weinig contact: voedselabrikanten hebben weinig belang bij onderzoek naar minder eten, is mijn ervaring. Maar een organisatie als Weight Watchers of vergelijkbaar is wellicht een potentiële partner voor een volgende aanvraag.”

Meer informatie

Kennisbenutting is vanaf 2013 als verplicht onderdeel in alle NWO-financieringsinstrumenten opgenomen. Als u meer wilt weten over kennisbenutting bij een van de financieringsinstrumenten van NWO Maatschappij- en Gedragwetenschappen, dan kunt u een bericht sturen naar de contactpersoon genoemd in de Call for Proposals waarvoor u een onderzoeksvorstel wilt indienen.

Zie ook: www.nwo.nl/magw/kennisbenutting



Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek
Maatschappij- en Gedragwetenschappen

De Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) is met een budget van 650 miljoen euro per jaar een van de grootste wetenschapsfinanciers in Nederland. NWO stimuleert kwaliteit en vernieuwing in de wetenschap door het beste onderzoek te selecteren en te financieren. NWO beheert onderzoeksinstituten van (inter)nationaal belang, geeft mede richting aan het wetenschappelijk onderzoek in Nederland en brengt wetenschap en maatschappij bij elkaar. Onderzoeksvorstellen worden beoordeeld en geselecteerd door vooraanstaande wetenschappers uit binnen- en buitenland. Dankzij financiering van NWO kunnen meer dan vijfduizend wetenschappers onderzoek doen.